

Proteiner for fremtiden

Anbefalinger fra Bioøkonomipanelet

Det Nationale

BIOØKONOMI

Panel

Hvordan bliver Danmark et foregangsland for bioøkonomi?

Vision

”Indenfor 5 år kan alternative danske proteinprodukter med bedre miljø- og klimaaftryk matche eksisterende proteinprodukter på både pris og kvalitet på centrale markedsområder indenfor foder og fødevarer”

Mål

1

Der er indenfor 5 år etableret en kommerciel produktion af bæredygtige proteinholdige råvarer.

2

Op mod en tredjedel af Danmarks import af foderprotein er indenfor en kortere årrække erstattet med foderprotein baseret på dansk producerede proteinkilder.

3

Danske virksomheder har etableret solide businesscases for bioraffinering af proteinholdige biomasser.

4

Det danske marked for nye proteinprodukter til foder og fødevarer er steget med over 50 pct. årligt og der er viden om miljø- og klimamæssige aftryk og klar sporbarhed.

5

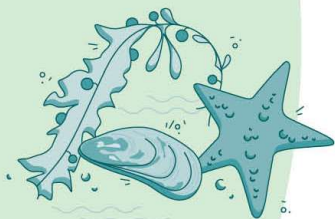
Der er en ambitiøs politisk retning for bæredygtig bioøkonomi i Danmark.

Hvordan har panelet arbejdet

Nye proteiner fra land

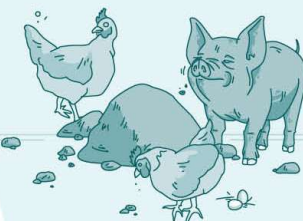
Nye proteiner fra havet

Nye proteiner fra rest- og sidestrømme

Fødevarer
(f.eks. ingredienser til fødevarerproduktion og insekter)

Foder
(f.eks. proteintilsætning i foderblanding)

Andre produkter
(f.eks. Pharma og gødning)

Generelle anbefalinger

1

Der udarbejdes en bioøkonomistrategi med klare politiske mål som blandt andet indeholder en strategi for udvikling af nye proteinværdikæder. Målet er at gøre Danmark til foregangsland indenfor bæredygtig bioøkonomi.

2

Der etableres et samlet forum med repræsentanter for de relevante offentlige bevillingsorganer, der har til opgave at optimere de anvendte samfundsressourcer indenfor forsknings- og udviklingsindsatser på bioøkonomiområdet.

3

Der afsættes flere midler til forskning, udvikling og etablering af nye bioøkonomi-værdikæder i Danmark, herunder støtte til pilot- og demonstrationsanlæg indenfor bioraffinering.

Generelle anbefalinger

4

Sammenhængskraften i bioøkonomiværdikæderne styrkes.

5

Øge kapitaltilførsel og offentlig finansiering til bioøkonomiprojekter.

6

Styre færdigheder og kompetencer indenfor nye bioøkonomiværdikæder.

Anbefalinger for råvarer

7

Der gennemføres forsknings- & udviklingsindsatser for at fremme udbuddet af bæredygtige råvarer til nye proteinværdikæder.

8

Miljø- og klimavenlig produktion af biomasse anerkendes som virkemiddel i den nationale regulering, f.eks. for vandmiljø og klimamålsætninger.

9

Danmark skal aktivt søge at fremme EU-rammebetingelser til styrkelse af nye og mere bæredygtigt producerede proteiner, og aktivt udnytte bestående muligheder.

Cases

Flerårige græsser – en effektiv udnyttelse af dyrkningsarealer

Nye hestebønnesorter til dansk produktion af protein

Anbefalinger for forarbejdning og teknologi

10

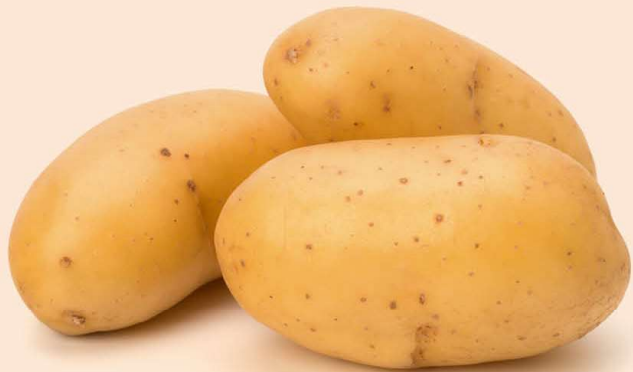
En øget national satsning på bioøkonomi accelereres via stærkere koordinering og fælles viden om bioraffinering mellem universiteter, GTS-institutter, erhvervslivet og andre interessenter, for at fremme udviklingen af en innovativ dansk bioraffineringssektor.

11

Støtte forskning, udvikling og etablering af “first-of-its-kind” bioraffinering for lovende, bæredygtigt producerede proteinholdige biomasser.

Cases

Nye muligheder i proteiner fra kartofler

Rester fra osteproduktion bliver til værdifulde protein-produkter

Anbefalinger for marked

12

Universiteter og GTS-institutter skal i samarbejde med foder- og fødevarerektoren opbygge yderligere baggrundsviden om, hvilke typer proteiner der efterspørges på markedet; aminosyreprofiler og proteiner med specielle egenskaber. Hvilket råvaregrundlag, kvalitet og sammensætning ønskes?

13

Eksisterende og ny viden om miljø- og klimamæssige fodaftryk ved forskellige proteinprodukter samles og systematiseres, der skaber overblik over miljø- og klimamæssige fod-aftryk ved proteinværdikæder.

Anbefalinger for marked

14

Der etableres en pulje til finansiering af specifikke ernæringsmæssige og toksikologiske studier, samt undersøgelser af funktionelle egenskaber ved konkrete proteinkilder – en pulje, hvor virksomheder kan søge støtte til afklaring af f.eks. fodereffektivitet (feed weight gain ratio), fødevarerikkerhed, Novel Food status og potentialer ift. fødevarer.

15

Der udarbejdes en udredning med henblik på at sikre at eksisterende sporbarhedssystemer tilstrækkeligt kan håndtere nye proteinprodukter til fødevarer og foder.

Hvordan bliver Danmark et foregangsland for bioøkonomi?

- **2018: 15 anbefalinger om proteinværdikæder**
- **2019: Nye anbefalinger om værdikæder indenfor byggematerialer, tekstiler og bioplast**